

אינפודמיה: אסונות, מגפות, פרעות, מלחמות

עידן הקורונה, לצד שאר מרעין בישין – אסונות, פרעות, מלחמות – שירדו עלינו בזה אחר זה בעת האחרונה, הביא לשובו של מונח אופנתי בחקר התקשורת והעיתונאות: "אינפודמיה" (infodemic). המונח בנוי מצירוף המילים מידע ומגיפה וכולל בתוכו את העיסוק במידע בנרון, הכוזב והאמיתי, ודרכי הפצתו והטמעתו. הוא הופיע לראשונה במגפת הסארס בשנת 2003, וכעת הייתה לו עדנה; הוא מצטרף לעיון בתקשורת האיום וההפחדה שבו פתחנו בגיליון הקודם ואנו ממשיכים בו בגיליון שלפניכם, תוך כדי מתן תשומת לב מיוחדת לממד ההשוואתי.

הגיליון נפתח במאמרו האקטואלי עד כאב של עוזי אלידע על האסון בהילולת ל"ג בעומר בשנת 1911 והשתקפותו בעיתונות הפופולרית של התקופה. נורית גוטמן ואימי לב עוסקות בסוגיות אתיות הקשורות להפצת מידע לציבור בנוגע למגפות בקמפיינים תקשורתיים בידי גופים ציבוריים, בהתמקדות במגפת הקורונה. אלון גן משווה את חדרת תקופת ההמתנה בשנת 1967 לחדרת הקורונה בימינו. יורם פריד עוסק במרכיב ההפחדה בדיעוה על אפשרות פלישתם של צבאות ערב עם תום המנדט הבריטי. משה הרפז בוחן את חלקן של ידיעות הכוזב שהתפרסמו על גירוש יהודי יפו ותל אביב בהאצת ההחלטה על הצהרת בלפור. רחל הרט מתארת באמצעות עיתונות התקופה את ה"מאורעות" – הפרעות – בחג הפורים בראשיתה של תל אביב. גדעון קרן מציג את הסיקור התקשורתי של העלאתו לראשונה על במה עברית, תיאטרון הבימה, של המחזה הסוחר מונציה של שקספיר בשנת המאורעות 1936.

רמי קמחי בוחן את סדרת הטלוויזיה **שעת נעילה** על ימיה הראשונים של מלחמת יום הכיפורים מבחינת עמידתה בדרישות האפוס הלירי ותפקידן של הדמויות ה"מזרחיות". עם כינון "נורמליזציה" בקשרי ישראל-מרוקו מספר יגאל בן-נון על מסע התעמולה לבחירת המועמד לשר יהודי בממשלת מרוקו באמצע שנות החמישים של המאה שעברה. משה פלאי מבהיר את תפיסת החדשות המודרנית בכתב העת המשכילי **בכורי העתים** בשנות העשרים של המאה התשע-עשרה. דוד אסף מציג את התרומה המתודולוגית של השימוש בעיתונות היהודית כמקור לחקר תולדות החסידות. יחיאל לימור ויאיר ספרן מביאים את סיפורו של עיתון מקומי חיפאי שנשכח בין דפי ההיסטוריה. טל לאור ממשיך לעקוב אחר התפתחות המדיה החדשים בישראל ועוסק הפעם בשידורי הרדיו הוויזואלי.

תמצאו, כרגיל, גם את מדורינו הקבועים: חומרי תיעוד, עבודות מחקר חדשות או כאלה שלא התפרסמו וביקורת ספרים.

קריאה נעימה ומועילה ולהתראות, ללא מסכות, בגיליון הסתיו.

המערכת